

ALEKSANDRA SIEMIENIUK

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży

Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych

ola.siemieniuk97@gmail.com

KLAUDIA KULIGOWSKA

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży

Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych

klaudiaxkuligowska@gmail.com

Stwierdzenie nieważności umowy kredytu frankowego, a dalsze konsekwencje

Streszczenie: Nadeszły czasy, gdzie rola kredytobiorcy jest obecnie bardziej dostrzegalna przez instytucje bankowe. Nie da się ukryć, że jest coraz większy szum medialny, jeżeli chodzi o unieważnienia umów frankowych bądź „odfrankowanie” owego kredytu. Kredytem frankowym jest kredyt zaciągnięty w Polsce, który jest spłacany w polskich złotych, ale denominowany lub indeksowany przez walutę franka szwajcarskiego. Analiza unieważnienia umowy kredytu frankowego opiera się głównie na klauzulach abuzywnych (niedozwolonych) stosowanych przez instytucje bankowe. W niniejszym referacie zastosowano dogmatyczno-prawną metodę badań polegającą na analizie przepisów prawnych, w tym zwłaszcza kodeksu cywilnego, różnych ustaw, orzecznictw, a także stanowisk wyrażonych w bibliografii. Celem badawczym jest przedstawienie specyfiki unieważnienia umowy kredytu frankowego oraz jego dalszych konsekwencji.

Słowa kluczowe: kredyt frankowy, unieważnienie, instytucje bankowe, kredytobiorca

1. Wprowadzenie

Większość „frankowiczów” zawarło swoje umowy z bankami w latach 2002-2009. W myśl art. 69 ust. 1 prawa bankowego¹ (w świetle przepisów obowiązujących w czasie zawarcia umów) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać na rzecz kredytobiorcy ustaloną

---

¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. 2002 r. nr 72 poz.665 z późn. zm.

kwotę środków pieniężnych na przedstawiony cel, natomiast kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach, które zostały określone w umowie wraz ze zwrotem kwoty pełnego kredytu łącznie z odsetkami w oznaczonych terminach spłat i zapłat prowizji.

W niniejszym referacie zastosowano dogmatyczno-prawną metodę badań polegającą na analizie przepisów prawnych, w tym zwłaszcza kodeksu cywilnego, różnych ustaw, orzecnictw, a także stanowisk wyrażonych w bibliografii. Celem badawczym jest przedstawienie specyfiki unieważnienia umowy kredytu frankowego oraz jego dalszych konsekwencji.

2. Skonstruowanie umowy kredytu w walucie CHF

Według art. 69 ust. 2 powyższej ustawy, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać: strony umowy, kwotę kredytu, walutę kredytu, cel, na który mają być wykorzystane środki z uzyskanego kredytu, zasady i termin spłaty kredytu, terminy oraz sposób postanowienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli takowa znajduje się w umowie oraz warunki dokonywania zmian w umowie oraz jej rozwiązania. W związku z powyższym umowa kredytu jest umową dwustronnie zobowiązującą.

W sytuacji, gdy kredytobiorcy zaczęli zawierać umowy kilkanaście lat temu to prawo bankowe nie przewidywało możliwości udzielania kredytów indeksowanych oraz denominowanych. Z czasem ustawą o zmianie ustawy prawo bankowe², która weszła w życie 26 sierpnia 2011 r., dodano w art. 69 ust. 22 punkt 4a zapis zgodnie, z którym umowa o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, powinna określać szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie, którego w szczególności wyliczana będzie kwota kredytu, jego transz oraz rat kapitałowo-odsetkowych i zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

3. Kredyt indeksowany lub denominowany

Kredyt indeksowany lub denominowany do waluty obcej jest kredytem udzielanym w polskich złotych, którego kwota jest przeliczana na walutę obcą. Kredyt taki jest kredytem, który został wyrażony w polskich złotych, z tym, że na skutek denominacji lub indeksacji, saldo kredytu wyrażane jest w walucie obcej, do której kredyt został denominowany lub

---

² Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 984).

indeksowany. Jedną z korzyści dotyczących uzyskanego kredytu walutowego, w tym również kredytu denominowanego było powiązanie jego oprocentowania ze stawkami *LIBOR* dla waluty CHF, która z uwagi na dysparytet stóp procentowych w Polsce oraz w Szwajcarii w tamtych latach była o kilka punktów procentowych niższa niż stawka *WIBOR*.

Wskaźnik *LIBOR*, wyznacza stawkę oprocentowania kredytów oferowanych na rynku międzybankowym. Z kolei *WIBOR*, określa wysokość oprocentowania pożyczek na polskim rynku międzybankowym. Jest więc stawką bazową w przypadku kredytów udzielanych w złotych. *WIBOR* jest zatem tak samo, jak *LIBOR*, kosztem, po jakim banki są skłonne pożyczać między sobą pieniądze³.

WIBOR jest skrótem od sformułowania *Warsaw Interbank Offered Rate*. Określa się tak krajowy rynek międzybankowy i oprocentowanie pożyczek, których udzielają sobie instytucje finansowe⁴. Natomiast *LIBOR* jest skrótem od sformułowania *London InterBank Offered Rate*. Jest to referencyjna stopa oprocentowania, po jakiej kredytów udzielają sobie na rynku międzynarodowym w Londynie cztery główne banki: Bankers Trust, Bank of Tokyo, Barclays i National Westminster. *LIBOR* w Polsce znajduje zastosowanie przy wyznaczaniu oprocentowania kredytów hipotecznych w walutach obcych takich jak np. frank szwajcarski.

W konstrukcji kredytu denominowanego usunięto podstawową wadę, jaką były wielokrotne transakcje wymiany walut, generujące dla obu stron umowy ryzyko kursowe i dodatkowe koszty finansowe, ale także będące źródłem uciążliwości związanych z nakładami czasowymi i organizacyjnymi. Obok kredytów denominowanych pojawiły się kredyty indeksowane. Wspólną cechą obu tych typów kredytów walutowych stało się obciążenie ryzykiem walutowym wyłącznie kredytobiorców. Instytucje zaufania publicznego miały zapewnione stałe dochody związane z jednorazową prowizją, stałą marżą odsetkową oraz możliwością jego jednostronnego podwyższania poprzez zwiększanie *spreadu* walutowego⁵.

Kredyt indeksowany to kredyt wyrażony w walucie polskiej, przy czym na dzień uruchomienia kredytu, kwota kapitału kredytu była przeliczana na walutę obcą według

---

³ Spurgiasz K., Artykuł z dnia 12 października 2020 r., Libor - co to jest? Wszystko co powinieneś wiedzieć o Liborze 1M, 3M i 6M, <https://www.totalmoney.pl/artykuly/libor-co-to-jest-wszystko-co-powinienes-wiedziec-o-liborze-1m-3m-i-6m>.

⁴ Artykuł z lutego 2019 r., <https://businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/wibor-charakterystyka-i-podzial/3jr224q>.

⁵ Mroczkowski R. Abuzywność klauzul walutowych w umowach o kredyt hipoteczny denominowany w walucie obcej, *gdańskie studia prawnicze*, tom XXXVIII, 2017.

bieżącego kursu wymiany walut, która to kwota stanowi następnie podstawę ustalania wysokości każdej raty kapitałowo-odsetkowej. Wysokość kolejnych rat kapitałowo-odsetkowych określana jest zatem w walucie obcej, ale ich spłata dokonywana jest w polskich złotych - po przeliczeniu na walutę obcą franka szwajcarskiego według, ale kursu wymiany walut na dzień spłaty.

W przypadku umowy kredytu denominowanego kwota kredytu zostaje wyrażona w walucie obcej, natomiast kredyt zostaje uruchomiony w walucie polskich złotych, a kredytobiorca dokonuje spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w walucie polskiej, po przeliczeniu według kursu waluty na dzień spłaty. Kredytobiorca zatem zwraca bankowi sumę nominalną udzielonego kredytu stanowiącą określoną wartość waluty obcej, w zależności od bieżącego kursu wymiany walut, wraz z odsetkami oraz innymi opłatami. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r. sygn. akt IV CSK 200/18 wskazuje się, że tzw. kredyty denominowane lub indeksowane do kursu waluty obcej są w rezultacie kredytami w walucie polskiej⁶.

4. Klauzule abuzywne stosowane przez instytucje bankowe

Pojęcie „niedozwolonych postanowień umownych” zostało zamieszczone w art. 385¹ § 1 k.c.⁷ Przepis ten stanowi, iż „postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne)”. Aby wykazać, iż dane postanowienie umowy zawieranej między kredytobiorcą, a instytucją zaufania publicznego wskazuje cechy klauzuli abuzywnej należy posłużyć się wytycznymi, które przywołuje nam art. 358¹ k.c. Następnym z czynników, który może wskazywać na stosowanie klauzul abuzywnych jest klauzula „rażącego naruszenia interesów konsumenta”⁸. Kredytobiorca w chwili zawieranej umowy nie miał na nią rzeczywistego wpływu i nie mógł nic w niej zmieniać. W myśl art. 385¹ k.c. zapisem niedozwolonym określa się zapis, na którego treść kredytobiorca nie miał wpływu. Instytucje bankowe miały sporządzone gotowe egzemplarze wzorców umów i kredytobiorca albo podpisywał umowę taką jaką dostał, albo nie otrzymywał kredytu.

---

⁶ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r. sygn. akt IV CSK 200/18.

⁷ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93.

⁸ Skory M., Klauzule abuzywne – zastosowanie przepisów Dyrektywy 93/13 w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej (Niemcy, Anglia, Francja, Czechy, Słowacja, Węgry), Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2007 r.

Warto wskazać, że art. 385 § 2 k.c. stanowi, że wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały. Jeśli natomiast znajdują się w nim postanowienia niejednoznaczne, tłumaczy się je na korzyść kredytobiorcy. Przepis ten dopuszcza sytuacje, w których mimo podpisania umowy kredytowej sąd uzna dany zapis za niejasny i zinterpretuje go na korzyść kredytobiorcy⁹.

Uznanie postanowień, które odsyłają do kursów tabelowych, za abuzywne ma taki skutek, że kurs franka szwajcarskiego należy ustalić w oparciu o treść przepisów, w szczególności w oparciu o art. 56 k.c.¹⁰

Odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2011 r. sygn. I CSK 46/11¹¹, odsetki od udzielonego kredytu były składowym elementem świadczenia głównego stron danej umowy. Odsetki te były wynagrodzeniem banku, za to, że kredytobiorca mógł korzystać z owego kredytu. Wynika zatem, że zapisy umowy zawartej pomiędzy obiema stronami były tak sformułowane, że nie pozwalały ustalić konkretnej wysokości rat, w jakich dany kredyt powinien być spłacany.

5. Stwierdzenie nieważności umowy kredytu, a jej dalsze konsekwencje

Przyczyną wadliwości umowy, prowadzącej do jej nieważności, był narzucony przez bank sposób ustalania wysokości kwoty podlegającej wypłacie oraz zwrotowi - a więc podstawowych świadczeń stron. Ustalenie wysokości kwoty wypłaconego i zwracanego kredytu oraz wysokości oprocentowania wiązało się z koniecznością odwołania się do kursów walut ustalanych samodzielnie przez jedną ze stron umowy - bank. Tymczasem ani umowa, ani inne wzorce umowne stanowiące podstawę ustalenia treści łączącego strony stosunku prawnego, nie określały prawidłowo zasad ustalania tych kursów. Dokonana w świetle przesłanek określonych w art. 58 § 1 k.c. kontrola postanowień umowy i regulaminu dotyczących zasad określania kursów waluty obcej, stosowanych do wyliczenia wysokości świadczeń stron doprowadziła do wniosku, że są one sprzeczne z ustawą jako ukształtowane z naruszeniem właściwości (natury) stosunku prawnego, a więc z przekroczeniem określonych w art. 3531kc granic swobody umów¹². Również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

---

⁹ Pilarski R., Klauzule abuzywne w umowach kredytowych - czym są? <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-klauzule-abuzywne-w-umowach-kredytowych-czym-sa>.

¹⁰ Śmiałek P., Kredyty Frankowe a abuzywne Klauzule Waloryzacyjne, *Palestra* 6/2018, <https://palestra.pl/pl/czasopismo/wydanie/6-2018/arttykul/kredyty-frankowe-a-abuzywne-klauzule-waloryzacyjne>

¹¹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2011 r. sygn. I CSK 46/11.

¹² Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XXV C 2068/17.

z 10 października 2017 r., sygn. VI ACa 726/16, sąd ten wskazał, że "umowa, w której jedna ze stron może dowolnie wpływać na zakres własnego zobowiązania, nie mieści się w granicach swobody umów, zaprzeczając istocie (naturze) stosunku obligacyjnego, w rozumieniu art. 3531 k.c."¹³.

W myśl uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 6 marca 1992 r., sygn. III CZP 141/91 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1992 r., sygn. III CZP 50/92¹⁴, w których stwierdza się m.in., że: "Okoliczności, od zaistnienia których ma być uzależniona w regulaminie bankowym zmiana wysokości oprocentowania wkładów i kredytów, powinny być skonkretyzowane w taki sposób, aby w przyszłości mogła być dokonana należyta ocena, czy rzeczywiście one wystąpiły i czy w związku z tym zmiana oprocentowania jest obiektywnie usprawiedliwiona".

W przypadku, gdy sąd stwierdzi, że umowa jest ważna, lecz zawiera niedozwolone postanowienia umowne kredytobiorca będzie dochodził należnej zapłaty nadpłaty powstałej w regulowaniu rat kapitałowo-odsetkowych w związku ze stosowaniem przez instytucje zaufania publicznego abuzywnych zapisów umownych.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., w sprawie sygn. akt V CSK 382/18 zostały nadmienione dwie teorie tj. teoria salda i teoria dwóch kondykcji. Mianowicie sąd nie dokonuje automatycznie kompensaty wzajemnych roszczeń, bowiem każdej ze stron przysługuje własne roszczenie o zwrot pieniędzy.

6. Spread walutowy

Spread walutowy jest to różnica pomiędzy kursem kupna a sprzedaży danej pary walut w kwotowaniu w banku lub kantorze. Kurs kupna to cena po jakiej daną walutę instytucja bankowa może kupić od klienta, natomiast kurs sprzedaży to kwota, za którą klient może kupić walutę od instytucji bankowej¹⁵.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 lutego 2019 r. o sygn.: I ACa 549/18 wskazuje, iż doradcy kredytowi, którzy zawierali umowy kredytowe z klientami nie pouczali ich o mechanizmie ustalenia spłaty jak też nie wspominali nic o wpływie zmiany kursu waluty

---

¹³ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 października 2017 r., sygn. VI ACa 726/16.

¹⁴ Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 6 marca 1992 r., sygn. III CZP 141/91 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1992 r., sygn. III CZP 50/92.

¹⁵ Kozioł M., Artykuł - Co to jest spread walutowy? z dnia 25 sierpnia 2017, <https://kantoronline.pl/blog/co-to-jest-spread-walutowy/>.

na raty oraz zobowiązaniach kredytobiorców i kosztach dodatkowych w postaci *spreadu*, które w umowie kredytu nie zostały opisane a mimo tego były one pobierane przez bank, jako "dodatkowe" wynagrodzenie¹⁶. Z drugiej strony dostrzegamy, że przesłuchiwani w charakterze świadków pracownicy banków, nie mieli pojęcia o mechanizmie indeksacji czy ustalaniu kursów walut w tabelach czy *spreadzie* - więc nie mogli dokonać takiego pouczenia wobec kredytobiorcy.

7. Obecność w charakterze publiczności na jawnych posiedzeniach sądowych dotyczących unieważnienia umów kredytów frankowych

Biorąc udział w jawnych posiedzeniach sądowych dotyczących unieważnienia umów kredytów frankowych w charakterze publiczności, miałyśmy okazję dostrzec wiele przypadków, w których większość kredytobiorców zeznawało w podobny sposób. Kredytobiorcy, którzy w tamtych czasach zawierali umowy kredytowe w walucie franka szwajcarskiego nie mieli do końca świadomości z jakim ryzykiem walutowym może wiązać się owa umowa. Pracownicy banków, którzy doradzali kredytobiorcom na tam ten czas wymieniony kredyt zapewniali, że jest to najlepszy wybór, że kurs franka szwajcarskiego stoi w miejscu i jest to najbezpieczniejsza waluta, jednocześnie nie informując swoich klientów o możliwym ryzyku walutowym. Z zeznań kredytobiorców wynikało również, iż nie zostali oni w żaden sposób poinformowani na jakich zasadach będą ustalane tabele kursów waluty obcej, w jakiej walucie będzie wysyłany harmonogram spłat kredytu, ani nie mieli również świadomości, że kredyt ten można było spłacać w walucie franka szwajcarskiego. Na początku raty kredytu były niskie, wynosiły ok. 600/700zł, z czasem kwota ta wzrosła do 1200/1400zł, co jest dwukrotnością raty pierwotnej. Pomimo tego, iż kredytobiorcy spłacili już swój kredyt w znacznej wysokości i nadmiarze to nadal byli zobowiązani go spłacać. Kredytobiorcy oświadczały na sali sądowej, iż w trakcie zawierania umów nie przedstawiano im nawet żadnych symulacji dotyczących ryzyka walutowego.

Na tamten czas kredytobiorcy mieli pełne zaufanie do instytucji bankowych, bo jak sami określali na posiedzeniach sądowych bank jest instytucją zaufania publicznego, która nie powinna w żaden sposób próbować czegoś ukryć, a tym bardziej zapędzać kredytobiorcy, jako swojego potencjalnego klienta w przysłowiowy „kozi róg”. Doradca bankowy przed spotkaniem z kredytobiorcą, na swoim biurku posiadał już przygotowaną umowę, do której

---

¹⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach , sygn.: I A Ca 549/18, Klauzula tzw. spreadu walutowego. Przedawnienie roszczeń z tytułu nieuczciwej praktyki rynkowej.

były również załączone załączniki oraz oświadczenia. Większość powodów zeznawała, iż nie miała nawet okazji zabrać ówczesnej umowy do profesjonalnego pełnomocnika celem sprawdzenia jej zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Pracownicy banku odradzali zabieranie umów, uzasadniając tym, że jest bardzo dużo chętnych osób na tego typu kredyt i później może już nie być miejsca w kolejce.

Należy zauważyć, że kredytobiorcy zeznawali również, iż nie posiadali zdolności kredytowej na uzyskanie zwykłego kredytu w polskich złotych. Dziwniejszym może wydawać się fakt, iż owi klienci posiadali zdolność kredytową na uzyskanie kredytu w tej samej, a nawet i większej wysokości na kredyt wyrażony w walucie obcej. Otrzymywali go w polskich złotych i spłacali go w polskich złotych. Zatem można stwierdzić, iż niczym on się nie różnił od zwykłego kredytu – jedynie tym, iż był przewalutowany przez walutę obcą.

Na podstawie zgromadzonego materiału, wiedzy zdobytej podczas posiedzeń sądowych, orzecnictw oraz przepisów prawnych śmiało można stwierdzić, iż banki „same sobie strzeliły w kolano”. Teraz oprócz przegranych spraw sądowych i zwrotu pieniędzy niektórym kredytobiorcom będą również ponosić koszty procesowe, póki nie przedstawią konkretnych warunków proponowanych ugód wobec swoich klientów, którzy twierdzą, że zostali oszukani przez instytucje zaufania publicznego.

Podsumowując

Instytucje bankowe w żaden sposób nie określały zasad ustalania kursów walut. W łączącym strony stosunku prawnym brak jest jakiegokolwiek ich odniesienia do wskaźnika obiektywnego, niezależnego od woli banku. Podkreślić przy tym trzeba, że nie ma znaczenia w jaki sposób bank w rzeczywistości ustalał kursy walut. Analizie w świetle przepisów regulujących granice swobody umów podlega treść czynności prawnej, a nie sposób wykonywania umowy.

Kontrola abuzywności postanowień umowy wyłączona jest zaś jedynie w przypadku spełnienia jednej z dwóch przesłanek negatywnych, to jest, gdy: postanowienie umowne zostało indywidualnie uzgodnione z konsumentem oraz gdy postanowienie umowne określa główne świadczenia stron (w tym cenę lub wynagrodzenie) i jest sformułowane w sposób jednoznaczny.

Bibliografia:

- Koziół M., Artykuł - Co to jest spread walutowy? z dnia 25 sierpnia 2017, <https://kantoronline.pl/blog/co-to-jest-spread-walutowy/>.
- Mroczkowski R. Abuzywność klauzul walutowych w umowach o kredyt hipoteczny denominowany w walucie obcej, gdańskie studia prawnicze, tom XXXVIII, 2017.
- Pilarski R., Klauzule abuzywne w umowach kredytowych - czym są? <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-klauzule-abuzywne-w-umowach-kredytowych-czym-sa>.
- Skory M., Klauzule abuzywne – zastosowanie przepisów Dyrektywy 93/13 w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej (Niemcy, Anglia, Francja, Czechy, Słowacja, Węgry), Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2007 r.
- Spurgiasz K., Artykuł z dnia 12 października 2020 r., Libor - co to jest? Wszystko co powinieneś wiedzieć o Liborze 1M, 3M i 6M, <https://www.totalmoney.pl/artykuly/libor-co-to-jest-wszystko-co-powinienes-wiedziec-o-liborze-1m-3m-i-6m>.
- Śmiałek P., Kredyty Frankowe a abuzywne Klauzule Waloryzacyjne, Palestra 6/2018, <https://palestra.pl/pl/czasopismo/wydanie/6-2018/artykul/kredyty-frankowe-a-abuzywne-klauzule-waloryzacyjne>
- Artykuł z lutego 2019 r., <https://businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/wibor-charakterystyka-i-podzial/3jr224q>.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. 2002 r. nr 72 poz.665 z późn. zm.
- Zmiana ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 984).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93.

Orzecznictwo:

- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r. sygn. akt IV CSK 200/18.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2011 r. sygn. I CSK 46/11.
- Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 6 marca 1992 r., sygn. III CZP 141/91 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1992 r., sygn. III CZP 50/92.

- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach , sygn.: I ACa 549/18, Klauzula tzw. spreadu walutowego. Przedawnienie roszczeń z tytułu nieuczciwej praktyki rynkowej.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 października 2017 r., sygn. VI ACa 726/16.
- Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XXV C 2068/17.